

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:43

Måndagen den 20 april

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Hans Dahlgren (deltar per telefon)

Återrapport från videomöte i rådet den 24 mars 2020

Information och samråd inför videomöte den 22 april 2020

Anf. 1 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Åsa Westlund har förhinder, så i dag ska ni få stå ut med mig, Jessica Roswall, som tjänstgörande ordförande. Jag öppnar härmed dagens möte.

Vi går in på föredragningslistan och börjar med återrapporten. Finns det någonting att säga om den?

Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag har ingenting att tillägga när det gäller återrapporten.

Anf. 3 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till information och samråd inför videomötet den 22 april 2020.

Anf. 4 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag tackar för möjligheten till samråd inför det informella videomöte som jag ska ha med mina EU-ministerkollegor på onsdag, den 22 april. Efter det samrådet vill jag gärna informera om några andra aktuella EU-insatser med anledning av covid-19.

Inför videomötet på onsdag har ordförandeskapet föreslagit en enda dagordningspunkt. Den lyder så här: Europeiska unionens och medlemsstaternas respons på coronautbrottet. Det är klart att det är väldigt brett.

Vid mötet blir det tillfälle att utbyta erfarenheter kring hanteringen av coronautbrottet, både på EU-nivå och bland medlemsstaterna. Men det handlar också om – det är en fråga som jag i alla fall tänker ta upp – hur vi kan försäkra oss om att den lagstiftning som har antagits i olika medlemsstater respekterar rättsstatens principer.

Videomötet blir ett tillfälle för mig att förklara för mina kollegor i EU att Sverige inte har någon strategi som skiljer sig från andra länders när det gäller att rädda liv och se till att sjukvården har tillräckligt med resurser i de här kritiska tiderna. Som alla andra arbetar ju också vi med social distansering. Vi har distansundervisning på våra gymnasier och

universitet, väldigt många av oss arbetar hemma, det finns särskilda riktlinjer för oss som är över 70 och så vidare. Jag kommer att beskriva hur regeringen har följt expertmyndigheternas råd och att vi naturligtvis har en beredskap – skulle situationen förändras är den svenska regeringen redo att ta ytterligare beslut.

Fru ordförande! I den här situationen, som saknar motstycke under åtminstone min livstid, är det befogat att medlemsstaterna verkligen vidtar extraordinära åtgärder för att skydda sina medborgare och övervinna krisen. Men vi har också anledning att bli oroade om det är så att mer långtgående åtgärder än vad som är nödvändigt införs, åtgärder som riskerar att åsidosätta viktiga och grundläggande demokratiska principer.

Det måste vara en riktlinje för oss att krisen inte får missbrukas för att montera ned rättsstaten eller inskränka yttrande- eller pressfriheten. Därför behöver alla åtgärder begränsas till vad som är strängt nödvändigt. De behöver vara proportionerliga och begränsade i tiden. De behöver också granskas regelbundet, så att vi kan vara säkra på att de är förenliga med våra gemensamma rättsstatliga principer och de folkrättsliga förpliktelser som vi alla i EU har antagit.

Jag menar att vi behöver gå igenom den här krisen tillsammans på ett sätt som gör att vi gemensamt kan försvara våra gemensamma principer och värden. Därför är det välkommet att flera medlemsstater har anslutit sig till det gemensamma uttalande som gjordes före påsk och som ger stöd till EU-kommissionens initiativ att noga följa nödatgärderna, och hur de genomförs, för att säkerställa att unionens grundläggande värden upprätthålls. Vi arbetar nu också för att kommissionen ska ges möjlighet att presentera sitt initiativ på videomötet i övermorgon.

Jag kommer vid mötet att uppmuntra kommissionen att raskt ta fram en rapport med fokus på alla medlemsstaters coronaåtgärder från ett rättsstatsperspektiv. Där är det naturligt att kommissionen särskilt behöver titta på de åtgärder som redan har uppmärksammats som bekymmersamma, till exempel den undantagslag som har införts i Ungern. Jag har för övrigt själv haft ett samtal på telefon med min ungerska EU-ministerkollega, som dessutom är justitieminister, och konstaterat att vi på en viktig punkt, eller kanske flera, är överens om att inte vara överens; det gäller nödvändigheten av att redan nu granska vad som försiggår i de olika medlemsstaterna.

Fru ordförande! Inför den videokonferens på torsdag som ordförande Charles Michel har kallat till för Europeiska rådets medlemmar kommer Michel och kommissionens ordförande Ursula von der Leyen att tidigt den här veckan tillsammans presentera vad som kallas för ett förslag till återhämtningsplan, som ledarna sedan ska diskutera på videomötet på torsdag. Återhämtningsplanen står inte på dagordningen för det videomöte som vi ska ha på onsdag, men det är förstås bra att en sådan tas fram.

Epidemin är just nu framför allt ett hot mot vår hälsa, men på längre sikt naturligtvis även mot våra ekonomier. Därför har regeringen drivit på för att vi inom EU ska få en gemensam handlingsplan för att komma tillbaka till normalt fungerande samhällen. Det är ingen tvekan om att den här krisen drabbar alla, samtidigt som den ställer EU-samarbetet inför hårda prov.

Jag tror att Sverige, liksom alla andra medlemsstater, har mycket att vinna på ett EU som håller ihop i den här situationen och som också på

längre sikt kan visa vägen i klimatarbetet och vara en stark röst för internationella överenskommelser och samarbete. Därför tror jag att det är viktigt att vi gemensamt, både i medlemsstaterna och på EU-nivå, agerar så att alla medlemsländer kan hantera den akuta krisen, samtidigt som vi koordinerar vägen ut ur krisen mot fungerande ekonomier. Men som sagt kommer det mer detaljer i början av den här veckan från Charles Michel och Ursula von der Leyen om hur man har tänkt sig att en sådan plan skulle kunna se ut.

Anf. 5 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag tackar så hemskt mycket för föredragningen. Jag har lite funderingar.

Det har tagits upp ganska mycket i olika medier om övervakning via mobil. Det ingår väl också i sammanhanget när det gäller vad som är proportionerligt. Jag bara undrar om det rent formellt har fattats ett beslut. Jag kan ha missat det. Jag undrar om EU ska vara positivt och om EU-kommissionen förespråkar telefonövervakning av corona.

Anf. 6 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi kommer att återkomma till information sedan. Detta är punkten Allmänna frågor.

Anf. 7 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar statsrådet så mycket för genomgången av det som sker.

Jag ser det som väldigt positivt att man redan nu tar rejäla krafttag för att granska ett antal av de beslut som fattats i skydd av den här krisen. Både Ungern och Polen har ju använt krisen för att stärka sitt grepp vad gäller att inskränka grundläggande demokratiska rättigheter och spelregler. Det är ärenden som var under granskning även tidigare men där det har tagits ytterligare steg nu.

Jag är oerhört positiv till de initiativ som beskrivs vara på gång. I nästa steg kommer det att vara viktigt att se vart det tar vägen. Kommer en granskning att göra att man vänder, eller kommer det att ligga kvar? I det senare fallet måste det såklart få konsekvenser när vi kommer till budgetfrågorna. Men det är oerhört viktigt och väsentligt att EU med kraft reagerar mot det som är gjort där. Jag tycker att det är bra.

Anf. 8 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Det är väldigt bra att frågan om rättsstatens principer kommer upp. Det är viktigt att vi bevakar den.

Jag har en fråga som kanske egentligen är en ekofinfråga. Jag känner att den ändå behöver komma upp. Det har nu tagits väldigt många beslut om hur man ska använda olika fonder och stödpaket till de olika medlemsstaterna. Det jag funderar på är hur kommissionen eller parlamentet arbetar med att stävja missbruk av detta. När man snabbt ställer om stödpaketen och fonderna kan det bli så att man inte riktigt hänger med i granskningen och ser till att de verkligen går till rätt saker. Är detta någonting som diskuteras?

Anf. 9 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag hoppas att statsrådet Dahlgren accepterar att även jag tar till orda; vi har ingen ytterligare på talarlistan.

Jag vill tacka för informationen och såklart också ge mitt stöd till att Sverige lyfter fram det rättsstatliga perspektivet. Det är viktigt att vi inte glömmer bort det i en sådan här kris.

Men jag skulle också vilja göra ett inspel om en annan sak kring den återhämtningsplan som vi väntar på. Jag tänker på frågor som den inre marknaden och handel. Utrikeshandelsministern var här i nämnden förra veckan, liksom statsrådet Dahlgren. Då talade vi en hel del om exporthinder och vikten av att få en inre marknad att fungera. Jag har tidigare frågat om överträdelseförfaranden och tolkat statsrådet som att kommissionen förvisso är redo att vidta sådana åtgärder om det blir aktuellt.

Moderaterna har flera gånger påpekat att det är otroligt viktigt att vi prioriterar att se till att den inre marknaden fungerar, såväl nu i krisen som, framför allt, när vi är på väg ur den. Att ha en inre marknad är EU:s styrka, men det har inte alltid visat sig vara en inre styrka just under krisen. Jag har varit kritisk. Jag är orolig för det som vi nu ser, också de exportrestriktioner som EU har jobbat för. Det är viktigt att Sverige som land står upp för frihandeln och ser till att vi motverkar dessa exportrestriktioner. Jag tycker att det har varit väldigt mycket ord. Det känns som att vi har varit överens här i Sverige en hel del om att stå upp för det här. Det är mycket ord, men vi ser exempel där det inte går åt det hållet.

Jag tyckte – jag tolkade honom i alla fall så – att Charles Michel i förra veckan talade om att den första prioriteringen i återhämtningsplanen var att få ordning på den inre marknaden. Jag delar verkligen denna uppfattning.

Egentligen skulle jag vilja göra ett inspel om att jag vill Sverige ska vara drivande i att se till att vi bevakar frihandel och står upp mot och bekämpar exportrestriktioner.

Anf. 10 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Tack för frågorna!

Jag börjar med det som Désirée Pethrus nämnde om informationen om huruvida vi ska använda oss av mobila telefonapplikationer för att komma till rätta med virusspridningen. Det finns rekommendationer kring det här från EU-kommissionen, och vi studerar dem för närvarande i Regeringskansliet. Det är klart att det är bra om man kan få bättre verkningsgrad i kampen mot viruset med hjälp av digitala verktyg. Men det är naturligtvis också viktigt att man då respekterar de regler vi har för dataskydd och integritet. Det är också just om dessa hänsyn som kommissionen har lämnat rekommendationer.

Sedan måste vi när det gäller sådana här applikationer förstås lyssna på vilka behov som de myndigheter som har ansvar för smittskydd har. Vi vet inte om det i nuläget är nödvändigt att fatta något beslut om det här. Regeringen har inte gett något uppdrag, men vi vet att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på eget initiativ har börjat ett arbete med att se om det är möjligt att få fram ett webbaserat och, tror jag, anonymiserat självskattningsverktyg som mer riktar in sig på hur man ändrar beteende och medvetenhet i den här krisen.

Jag tackar Annika Karlsson för hennes stöd till inriktningen att under det att krisen pågår verkligen granska vad som nu sker i olika medlemsstater när det gäller exceptionella beslut.

Jag har haft en ganska lång diskussion med Judit Varga, min EU-ministerkollega i Budapest som också är justitieminister. Hon menar att vi nu måste ha allt fokus på att bekämpa smittan, och sedan får vi ta det andra, om hur vi har hanterat lagstiftning och så vidare, efteråt.

Jag menar – och jag tror att det är många andra medlemsstater som har samma uppfattning – att de här grundläggande frågorna om hur vi förhåller oss till de demokratiska grundvärderingarna inte är någonting som vi kan ha som en andrahandsfråga. Det måste ske samtidigt som vi bekämpar krisen, och därför ska EU med kraft reagera när det sker sådana överträdelser.

Till Ilona Szatmari Waldau vill jag, angående hur Europeiska unionen arbetar med att stävja missbruk av alla de medel som nu ställs till förfogande, säga att det förstås är en berättigad fråga. Dels har vi de permanenta övervakningsorganen: allt från revisionsrätten till olika antikorrupsionsinstrument som finns inom EU. Dels har vi det faktum att vi ställer villkor för hur pengarna ska kunna användas. Det är en viktig del i renhållningsarbetet för att undvika missbruk.

Jag kan verkligen instämma i det som Jessica Roswall sa om att Sverige som land ska stå upp för frihandel på den inre marknaden. Jag är glad att kunna berätta att i de informella samtal som jag har haft med kollegor som jobbar runt Charles Michel inför återhämtningsplanen har de sagt att det är fyra punkter, fyra delar, som kommer att tas upp.

Den allra första delen kommer att vara just den inre marknadens betydelse och nödvändigheten inte bara av att komma tillbaka till ett normalläge utan också av att fördjupa den inre marknaden inför framtiden. Det handlar inte bara om varors, personers och tjänsters rörlighet, utan vi talar också om en grön omvandling, den digitala omvandlingen och så vidare. Det är viktigt att vi fångar upp de här sakerna och förbättrar den inre marknaden inför de påfrestningar som kan komma framöver.

Därmed, fru ordförande, tror jag att jag har svarat på de frågor som jag fick.

Anf. 11 JAN ERICSON (M):

Jag har en liten extra kommentar till det som statsrådet just sa. Jag tycker att det är viktigt att vi också diskuterar frihandeln globalt och inte bara inom EU. Vi vet att väldigt många länder, särskilt fattigare länder, lider enormt just nu av att handeln med västvärlden är stoppad. Man har inga intäkter. Detta hotar att skapa en global fattigdom, om man ska tro analytikerna.

Jag tycker att det är viktigt att EU även i denna fråga går i spetsen och verkar för fortsatt handel i världen och kontakter i världen så att vi motverkar den väldigt destruktiva väg som länderna går just nu. Det var bara ett tillägg.

Anf. 12 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag återkommer till just den frågan i den information som jag strax ska lämna till nämnden. Där tar jag också upp en fråga som är relaterad till detta.

2019/20:43
20 april

Anf. 13 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:
Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade
ståndpunkt och inriktning.

Anf. 14 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Tack för möjligheten att ge en ny uppdatering av läget när det gäller arbetet inom EU med anledning av pandemin!

Jag kanske ska börja med att säga att det naturligtvis är otroligt viktigt att EU kan fortsätta att agera även under de här speciella omständigheterna. Det gäller också arbetet i rådet. Vi har som bekant fortsatta svårigheter med att resa, och vi har inte möjligheter att fysiskt närvara vid rådsmöten. Det gör att vi behöver den här möjligheten att ändra i rådets arbetsordning så att vi kan ha skriftligt förfarande för beslut i stället för att vi fattar beslut när vi träffas i vanliga fall på rådsmötet.

Denna tillfälliga ändring i rådets arbetsordning kommer nu att föreslås förlängas under en månad. Förlängningsbeslutet ska antas av rådet genom ett skriftligt förfarande så att det kan vara på plats innan den nuvarande tillfälliga ordningen löper ut, vilket är om tre dagar, den 23 april. Detta sagt om arbetsordningen.

Jag har tidigare talat om det intensiva arbete som har pågått de senaste veckorna för att komma överens om insatser för att stävja de ekonomiska konsekvenserna av krisen. Som jag sa tidigare under samrådet väntas detta följas upp av stats- och regeringscheferna senare i veckan när de har fått sig tillsänd och kan kommentera den återhämtningsplan som Ursula von der Leyen och Charles Michel väntas presentera om någon dag eller så.

Vi ser nu hur en del länder i Europa börjar planera för att lätta på en del av de restriktioner som har införts. Detta har föranlett kommissionen att i onsdags i förra veckan presentera ett slags gemensam europeisk färdplan i riktning mot att lätta på åtgärderna mot covid-19, det som har kallats för en exit strategy.

Vi vet att detta virus inte accepterar några som helst geografiska gränser, och därför är det viktigt att Europas länder kan samarbeta. Det gäller inte minst när det handlar om att hålla varandra informerade både inför att man vidtar olika åtgärder och fattar beslut om restriktioner som också kan drabba andra länder och när man börjar införa lättnader, vilket också kan få konsekvenser i andra länder. Därför är det här initiativet från kommissionen välkommet.

I färdplanen är det egentligen tre principer som man vill ska vägleda EU och medlemsstaterna. Det här är ju beslut som varje medlemsstat fattar för sig själv när man nu eventuellt ska lätta på de restriktiva åtgärderna.

Den första principen är att insatserna ska grunda sig på vetenskap och fokusera på att trygga folkhälsan och samtidigt balansera sociala och ekonomiska stödåtgärder.

Den andra är att man bör samordna insatserna mellan medlemsländerna för att undvika att det blir negativa effekter och kanske till och med politiska motsättningar.

Den tredje är att det är viktigt att medlemsländerna visar varandra respekt och solidaritet för att samordna sig och att de kommunicerar på ett bättre sätt när det gäller att mildra effekterna på folkhälsan, effekterna på samhället och effekterna på ekonomin.

Vi menar att detta är ett välkommet initiativ. Det är värdefullt att ha en bättre koordinering i unionen. Men samtidigt måste vi komma ihåg att det epidemiologiska läget skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Vi är i olika faser av epidemin i olika länder. Därför måste man respektera det faktum att vi delvis har lite olika strategier och metoder och finns i olika delar av kurvan.

Det andra jag vill nämna, fru ordförande, är att kommissionen har tagit fram ett nytt beslut om exportrestriktioner mot tredjeland. Det var det som Jan Ericson var inne på lite grann tidigare. Den här gången gäller restriktionerna bara ansiktsmasker, som det fortfarande råder brist på inom EU. Detta beslut ersätter det nuvarande beslutet om restriktioner mot tredjeland, och det kommer att gälla fram till den 25 maj. Vi tycker att det är bra att man minskar omfattningen av restriktionerna till bara en produkt, och det är också bra att det är tidsbegränsat till en begränsad tid framöver.

Vi har kunnat stödja beslutet under förutsättning att man har gått med på att också exportrestriktionerna inom EU ska upphöra. Vi är fortfarande besvikna över att några länder – Frankrike, Italien, Tjeckien, Ungern, Estland, Polen, Rumänien, Spanien och Lettland står på min lista just nu – fortfarande har restriktioner som anses problematiska för den fria rörligheten.

Jag har flera gånger frågat mina medarbetare om det finns några exempel på att svenska produkter nu hindras från att komma till oss till följd av restriktionerna. Jag har inte fått några sådana exempel ännu. Men vi hade ju några betydande sådana i början av krisen med leveranser från både Tyskland och Frankrike, som nu tack och lov har kunnat genomföras. Men även om Sverige inte är direkt drabbat just nu är det naturligtvis ett oskick att man inte respekterar den inre marknadens principer. Detta ska vi fortsätta att säga och skriva. Det var lite grann mitt svar också till Jessika Roswall tidigare under samrådet.

Jag har tidigare nämnt de gemensamma upphandlingar som rör personlig skyddsutrustning. De har gått framåt, men det är en komplicerad process. Det har varit en del frågetecken kring kvalitetskontroll, och vi är väldigt angelägna om att det som upphandlas och levereras till medlemsstaterna verkligen uppfyller alla de krav på kvalitet som kan ställas. Det har också funnits några frågetecken kring hur man betalar för detta, i vilket skede och så vidare. Arbetet pågår, och jag hoppas att det ska kunna bedrivas mer framgångsrikt framöver. Här finns nu också möjligheter för medlemsstaterna att lägga order på ytterligare skyddsutrustning och respiratorer liksom laboratorieutrustning, som har varit en viktig del.

Sedan har vi frågan om inreserestriktioner från länder utanför EU för resor som inte anses nödvändiga. Där har kommissionen i förra veckan uppmanat medlemsstaterna att förlänga dem en månad, och i torsdags fattade regeringen beslut om att förlänga den egna svenska nationella förordning vi har som genomför det tillfälliga inreseförbudet också till Sverige. Denna åtgärd gäller fram till den 15 maj, och det kan förstås bli aktuellt med ytterligare förlängningar.

Jag vill också nämna att det i förra veckan kom en vägledning från kommissionen som gäller genomförandet av EU:s lagstiftning när det gäller asyl, återvändande och vidarebosättning under pandemin. Den grundläggande rättigheten att kunna söka asyl ska förstås garanteras också under de här omständigheterna, och vägledningen syftar till att hjälpa

medlemsstaterna att kunna göra så och att upprätthålla alla asylprocesser så långt som möjligt.

Det innebär bland annat att asylsökande som drabbas av covid-19 förstås ska ha rätt till nödvändig hälso- och sjukvård. Där finns också praktiska rekommendationer om hur man ska kunna genomföra så kallade Dublinöverföringar mellan medlemsstaterna. Det handlar om vilka åtgärder som kan behöva göras i mottagningssystemet också när det gäller vidarebosättningar och kvotflyktingar via UNHCR. Det gäller också återvändande till hemländerna för de personer som inte har rätt att stanna i våra länder.

Samtidigt ska det sägas att alla de här områdena förstås har påverkats av den rådande situationen, speciellt svårigheterna att resa över gränserna både inom EU och till och från tredjeland. Rekommendationer är alltså viktiga i det sammanhanget.

Allra sist, fru ordförande, ska jag säga ett par ord om arbetet med att bistå strandsatta EU-medborgare i länder utanför EU. Nu är det drygt 5 000 svenskar som har fått hjälp av UD och ambassaderna att komma med de uppemot 150 olika flygningar som har anordnats av olika EU-aktörer. Men vi har fortfarande uppskattningsvis mellan 4 000 och 5 000 svenskar som är kvar utomlands och som önskar komma hem. Vi kommer tillsammans med de andra medlemsstaterna och Europeiska utrikestjänsten att fortsätta arbetet för att försöka bereda dem transportmöjligheter hem till de egna länderna.

Detta var min information för i dag, fru ordförande.

Anf. 15 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack så mycket, statsrådet, för en bra genomgång av nuläget!

Jag tänker på planen – alltså road map – för koordinering och samordning, för att göra återgången till ett mer normalt liv på ett sådant sätt att vi inte riskerar att öka på smittan. Det var ett välkommet initiativ som togs. Men om jag har uppfattat andra tongångar rätt var det många medlemsstater som var väldigt kritiska till att kommissionen gjorde detta. Hur är läget nu? Är det så att man tycker att det är bra att initiativet har tagits och att man ändå har det som ett arbetssätt? Hur går de diskussionerna?

Statsrådet tog också upp de exportrestriktioner som fortfarande finns i alldeles för många länder, som han räknade upp. Vad anger man för skäl till att inte släppa på dem och att fortsätta att ha kvar dem? Detta skulle vara intressant att höra.

Jag har också en tredje fråga kopplad till asylsökande som riskerar att vara drabbade av corona. Det var på nyheterna häromdagen att Turkiet släppte på smittade asylsökande igen. Finns det någon sanningshalt i det ryktet, eller var läget inte så? Vad ser man där i så fall?

Anf. 16 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag har två frågor som gäller de svenskar som fortfarande befinner sig utomlands.

Först har jag en fråga som gäller siffrorna. Jag vill minnas att enligt den information vi fick förra veckan var det färre som hade fått hjälp att ta

sig hem och färre som ville ta sig hem. Jag vill fråga om det nu är fler som hört av sig eller om jag minns fel.

Min andra fråga är också kopplad till dem som befinner sig utomlands. Många svenskar befinner sig i länder som har begränsade uppehållstillstånd. De har turistvisum eller uppehållstillstånd för tre månader eller liknande som håller på att gå ut. I till exempel Chile kan man riskera både höga böter och fängelse om ens uppehållstillstånd har gått ut. Samtidigt har man svårt att kunna förnya det eftersom man inte kan ta sig till någon ambassad och inte kan ta sig ut ur landet. Hur jobbar vi med den frågan? Jag förmodar att den gäller hela EU och inte bara Sverige.

Anf. 17 JOHAN HULTBERG (M):

Tack, statsrådet, för bra information!

Jag har en fråga om handelspolitiken och exportrestriktionerna. I förra veckan hölls ett möte mellan handelsministrarna, som statsrådet nämnde. I en kommentar efteråt sa den svenska handelsministern Anna Hallberg att EU-kommissionen nu skärper tonen i frågan och att EU:s handelskommissionär Phil Hogan menar att det nu råder nolltolerans. Då blir min fråga till statsrådet Dahlgren här i dag: Innebär det att kommissionen nu kommer att inleda överträdelseförfarande mot de länder som inte har släppt på sina interna exportrestriktioner? Det tycker jag och Moderaterna rimligen borde vara konsekvensen av att det nu råder nolltolerans.

I grunden är detta en lite märklig ordning. Sverige och andra länder släpper nu igenom exportrestriktioner till tredjeland i hopp om att man ska montera ned interna handelshinder inom EU som i grunden inte är förenliga med den fria inre marknaden. Jag tycker verkligen att regeringen måste skärpa tonläget här och driva på för att kommissionen ska göra handling av sina ord om nolltolerans.

Anf. 18 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Annika Qarlssoon ställde en fråga om rekommendationerna om avveckling av en del restriktioner. Det är riktigt att det fanns kritik från flera medlemsstater för en tid sedan när man först började flagga för att man tänkte utarbeta rekommendationerna. Man menade då att det var alldeles för tidigt och att det kanske kunde skapa förväntningar i olika medlemsstater och hos människor att det nu var dags att släppa på försiktigheten. Därför väntade man med publiceringen av rekommendationerna.

Nu när rekommendationerna har kommit kan vi se att de är väldigt tydliga med vilka principer som ska vägleda EU och medlemsstaterna. De ska grunda sig på vetenskap och fokusera på hänsyn till folkhälsan. Det hela behöver samordnas för att undvika negativa effekter, och man ska visa respekt och solidaritet. Jag har uppriktigt sagt inte hört att det har varit så mycket kritik mot detta efter att rekommendationerna publicerades.

Det är som sagt ett väldigt grannlaga beslutsfattande som nu förestår i olika medlemsstater när det gäller hur man ska hantera olika krav på att lätta på restriktioner som kanske har haft betydande effekt och som, om de inte kvarstår, kan leda till besvärligare situationer än vad man annars skulle ha haft.

Vi har hört ryktena om Turkiet och att de återigen skulle ha låtit ett antal asylsökande närma sig den grekiska gränsen och försöka ta sig över

där. Vi har inte fått det bekräftat ännu. Vi arbetar på det och ska försöka få bekräftad information så snart som möjligt. Att de skulle ha använt sig av just smittade asylsökande som får gå i första ledet är ingenting som jag kan säga att jag vet. Det jag vet är att det finns väldigt mycket desinformation i dessa dagar. Det gäller att ha klart för sig vad som verkligen är sant och vad som är osant i dessa tider. Vi får undersöka detta ytterligare.

När det gäller Ilona Szatmari Waldaus fråga om siffrorna jämfört med dem som jag gav förra veckan är det ytterligare ett antal som har kunnat komma hem. Den siffran har ökat något. När det gäller hur många som runt om i världen fortfarande önskar komma till Sverige så jag mellan 4 000 och 5 000. Det är väldigt svårbedömt. Det lär skifta från en dag till en annan, men storleksordningen är i varje fall ungefär där. Det är flera som har kunnat komma till Sverige till följd av de transporter som vi har haft.

När det gäller hur EU och olika länder arbetar med begränsade uppehållstillstånd för en del svenskar och andra EU-medborgare som finns i utlandet vet jag inte svaret. Det är en fråga som vi får höra om Utrikesdepartementet kan svara på efteråt.

Till sist kommer jag till Johan Hultberg. Jag tycker att handelskommissionären säger helt rätt. Det är nolltolerans som gäller. Då räknar vi med att man förbereder ett överträdelseförfarande mot de länder som ännu inte har släppt på exportrestriktionerna internt inom den inre marknaden. Det är precis som Johan Hultberg säger. Vi har gått med på restriktionerna externt i syfte att få det lättare att ta bort restriktionerna internt. Då förväntar vi oss också att det sker. Jag har inga problem med att göra ett skarpt inlägg i den frågan. Vi har från den svenska regeringens sida på allra högsta nivå tagit upp detta med den franska statsledningen med ett mycket skarpt tonläge.

Färdplanen eller återhämtningsplanen ska diskuteras på torsdag. Enligt vad vi har fått höra kommer den inre marknads betydelse att vara den allra första punkten. Då kommer vår statsminister, liksom flera andra, att gå i första ledet när det gäller att betona att detta naturligtvis gäller alla medlemsstater och måste följas just nu.

Anf. 19 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsrådet Dahlgren för informationen och för i dag. På återhörande!

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor

.....	1
Anf. 1 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 3 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 5 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 6 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 7 ANNIKA QARLSSON (C).....	3
Anf. 8 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	3
Anf. 9 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 10 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	4
Anf. 11 JAN ERICSON (M)	5
Anf. 12 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	5
Anf. 13 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	6

§ 2 Information om EU:s åtgärder för att hantera

coronavirusets spridning och dess effekter.....	7
Anf. 14 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	7
Anf. 15 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 16 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	9
Anf. 17 JOHAN HULTBERG (M)	10
Anf. 18 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	10
Anf. 19 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	11